

Особено мнение на съдията Теодор Чипев

Особеното мнение е по чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт, за която норма Конституционният съд приема с решението си, че тя е съобразена с Конституцията и затова отхвърля искането за обявяване на нейната противоконституционност.

Основният въпрос във връзка с оспорването на този законов текст е за изчерпателност на изискванията, посочени в чл. 130, ал. 2 от Конституцията. Според тази норма членовете на Висшия съдебен съвет трябва да са юристи с високи професионални и нравствени качества, които имат най-малко петнадесетгодишен юридически стаж.

Продължавам да смятам, както съм изложил това в особеното си мнение към решението по к. д. № 30/1991 г., че посочените в Конституцията изисквания не би трябвало да се смятат за изчерпателни. Както съм отбелязал в това мнение, няма да е според мен противоконституционно, ако законодателят би въвел ограничение, според което членовете на Висшия съдебен съвет да не са надхвърлили определена възраст към момента на техния избор. Поддържам и застъпената по к. д. № 30/1991 г. теза, че първоначалната ал. 4 на чл. 2 от отменения Закон за Висшия съдебен съвет не е била противоконституционна, макар съвместимостта на въведеното с нея ограничение с нормата на чл. 130, ал. 2 от Конституцията да е много по-спорна, отколкото евентуално въвеждане на пределна възраст при избора на членове на Висшия съдебен съвет.

Считам обаче, че неизчерпателността на изискванията по чл. 130, ал. 2 от Конституцията не изключва възможността законодателят превратно да упражни целесъобразността, която го мотивира към въвеждането на допълнителни изисквания и тогава те да се окажат противоконституционни.

Такъв е според мен случаят по настоящото дело. Съображението на законодателя да предвиди в първоначалната ал. 4 на чл. 2 от стария Закон за Висшия съдебен съвет забрана да се избират действащи адвокати за членове на Висшия съдебен съвет бе, че упражняваната в момента адвокатска професия може да накърни независимостта на съдии, прокурори и следователи, чийто професионален статус зависи от Висшия

съдебен съвет. Тази забрана бе мотивирана психологически и това е защитимо, макар да е оспоримо. Тя не се дължи на подценяване на адвокатската професия, а на желание на законодателя да изключи вероятността от повлияване върху магистратите, което в отделните случаи може да настъпи, а може и да не настъпи.

На друга плоскост стоят според мен нещата с оспорения по това дело чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт. Този текст изразява убеждението на законодателя, че юристите, колкото и да е голям и продължително набран техния професионален опит, не са пригодни да управляват съдебната власт, ако нямат съответния посочен в нормата специализиран петгодишен стаж. Стига се до професионална дисквалификация на широк кръг юридически поприща, всички те не само общественополезни, но и необходими. Затова не мога да приема, че при формулирането на ограниченията по тази норма законодателят се е движил в рамките на позволената му от Конституцията целесъобразност. Съвсем произволно ми се струва да се даде предпочитание на стажа като хабилитиран научен работник пред този в практически професии като юрисконсулт, нотариус или съдия-изпълнител, които са много по-тясно свързани със съдебната система, която Висшият съдебен съвет е призван да администрира. Поради това считам изискването за специализиран стаж по чл. 16, ал. 1 ЗСВ за противоречащо на чл. 130, ал. 2 от Конституцията, без обаче да смятам, че тази конституционна норма не допуска други ограничения извън предвидените в нея.